

законів” [6, с.6]. Це була перша організація яка показала ставлення до християнської релігії.

Після заборони “Пласту” (1932р.), УГКЦ організує свято “Українська молодь Христові” (1933р.), яке дало поштовх для створення нової молодіжної організації “Орли”, яке було дуже близьке до “Пласту” за спільною метою та змістом.

Між молодіжними організаціями був тісний зв’язок, який сприяв співпраці сім’ї, школи, батьків, церкви, що забезпечувало послідовність і систематичність у вихованні [6, с.36].

Дослідивши цю тему, можна зробити такий висновок, що молодіжні організації, які існували на період ХІХ – ХХ ст. в Галичині, згуртували всю молодь і інтенсивно виховували її в релігійно-моральному дусі. Кожна організація мала мету, яку досягнути хотіла кожна дитина, це і було стимулом в розвитку дітей. Аналізуючи діяльність організацій, можна сказати, те, що виховувалась молодь так, щоб вона була свідомою, що до свого покликання, могла оцінити загальнолюдські природні цінності, та спричинитися до блага цілої країни.

1. Леник В. Українська організована молодь (молодіжні організації від початків до 1914 р.). – Мюнхен–Львів, 1994.
2. Маркевич Й. Марійські дружини на українських землях /Вісник Марійських дружин. – Львів, 1926. – Ч.1.
3. Назарко І. Катехизм Марійських дружин на основі Гаррассера. – Львів, 1937.
4. Українська загальна енциклопедія. – Львів, 1933.
5. Енциклопедія українознавства. – К., 1994-95 рр.
6. Тисовський О. Життя в Пласті / Упоряд. Корчинський С. – Івано-Франківськ, 1992.

ЕВОЛЮЦІОНІСТСЬКИЙ ТА КУЛЬТУРАЛЬНИЙ ПІДХОДИ В ОПИСІ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК

Людмила Шмілик,

У курс, філософський факультет.

*Науковий керівник – Овсянецька Л.П.,
кандидат психологічних наук, доцент.*

Актуальність даної теми полягає у зміні поглядів на роль чоловіків і жінок у суспільстві, в тому числі і на вияв ними агресивної поведінки. Нас не можуть не цікавити питання самореалізації жінок, ускладнення гендерних ролей, урізноманітнення бажаних та допустимих способів поведінки. Поряд із підвищенням загального рівня агресивності, є важливою зміна ставлення до людей, як до представників певної статі,

коли будуть враховуватися не тільки культурні чи індивідуальні особливості, але й статеві. Високий рівень жорстокості та насильства, бездуховності і жорстокості вимагає від нас активних дій, включення все більшої кількості жінок у процес розбудови суспільства, зміни гендерних стереотипів.

Прояви агресії відносяться до багатьох ознак, за якими розрізняють поняття “чоловік” і “жінка”, і які проявляються у широкому спектрі матернів поведінки. Культурні очікування і стереотипи, що відносяться до маскуліної чи фемініної поведінки, називаються гендерними ролями.

Загально визнаними є два підходи до проблеми гендера і гендерних особливостей – це еволюціоністський та культуральний. Згідно з першим, вияв агресії, особливо у чоловіків був закладений філогенетично і мав сприяти адаптації, виживанню та збереженню потомства. В первісних суспільствах агресія проявлялася тільки при необхідності. Сім’ї, які опиралися на материнське право, культивували рівність і свободу, співпереживання та негативно ставилися до агресії [1, с.213]. Пізніше, в добу патріархату, відбувається утвердження чоловічих цінностей, а зокрема – агресивної поведінки.

Згідно культурального підходу агресія розвивається шляхом адаптації до оточуючих умов, передається через процес соціалізації. Теорія соціального научіння Бандури твердить, що агресивної поведінки ми навчаємось посередництвом спостереження й імітації під впливом наохочень та покарань. Хлопчики приймають агресію, як модель поведінки, якщо розуміють, що вона винагороджується. У дівчаток наохочують протилежну модель поведінки [2, с.501].

Наступаючий тиск західної культури отримав у нас сприятливий ґрунт через індивідуалізм українців, що привело до поширення фемінізму. В Україні жінки протягом останніх десятиріч поступово зайняли провідне місце у бізнесі, серед наукових кадрів, в управлінській структурі, в освітянській сфері, в медицині і спорті. Перевага чоловіків залишається у професіях, що пов’язані з культом фізичної сили, чоловічої агресивності та традицій у релігії.

Результати дослідження особливостей сприйняття агресивної поведінки у чоловіків і жінок свідчать про те, що агресія більш характерна чоловікам у ситуаціях суперництва, відстоювання прав та досягнення результату. Більшість жінок використовує агресію для захисту своїх прав. Ми виділяємо такі детермінанти груп “ризик” агресивно настроєних чоловіків і жінок: фізіологія чоловіка і жінки; клімат і перенаселеність; соціальне научіння; референтна група; батьківська модель сім’ї.

1. Э.Фромм. Анатомия человеческой деструктивности. – М., 1998.
2. Д.Майерс. Социальная психология. – Санкт-Петербург, 2000.